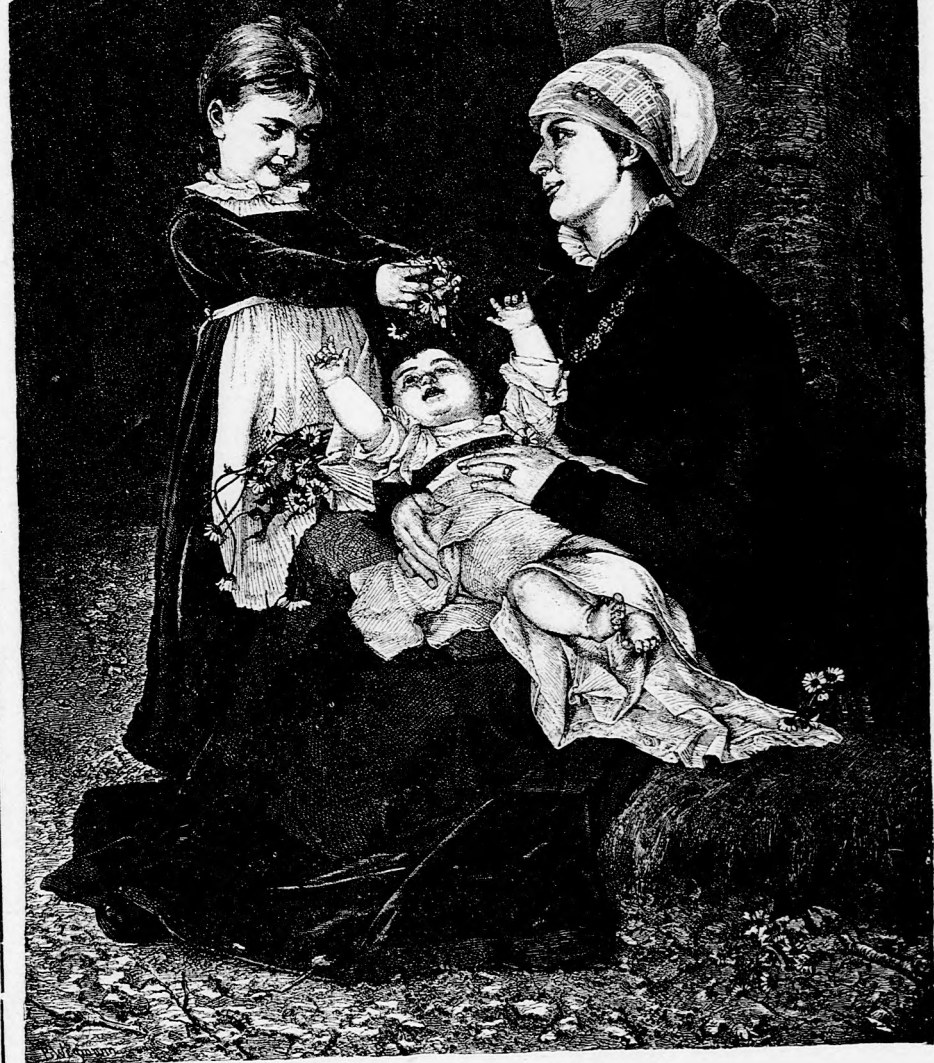

a Dezső helyett?
Margit,
Ella, Ba-
Jurenák
Margit
Eufanie és
Andor és
Finály
Craszbur-
Kálmán,
Gyula,
Szabó
án, De-
n, Józsa
Szel Sze-
h Anna,
és Józsi,
lanka és
er Gyula
gy Irma,
vevedet is
löpp Re-
Ehren-
Hajnalka,
Evelin,
Győző és
Etelka,
Büchler
Altmann
ann Fri-
Vlasics
ics Pista,
stanczia,
szló, Kar-
s Ilonka,
és Felix,
mied Sa-
Regina és
anner Kál-
lószy Mar-
y] Margit,
Aladár és
illa.

számában
eküldték:
stein Mal-
Ilonka és
Jolzwarth
eisz Feri,
y Margit,
y Arthur,
sztáv.

um-épület.
v. társulat.

KIS LAP

ELSŐ TAVASZ. (Lásd a 246. lapon.)

K É T Á R V A.

— Elbeszélés. —

(I. folytatás.)

EHOGY találjuk meg a gyermek szüleit? kérde Kerekes uram.

— Hogy? Hát a czimer által. Csak azt kell tudnunk, melyik családé az a czimer s akkor mindent megtudunk és bizonyosan gazdag jutalmat kapunk, ha a gyermeket visszaadjuk szüleinek.

Kerekes uram ezt egészen világosnak találta s nagy figyelemmel nézegette az ékszeren látható czimert. Ez pajzsot ábrázolt, mely három részre volt osztva; az egyikre oroszlán, a másakra kardot markoló kéz, a harmadikra pedig három csilag volt bevésve, a pajzs fölé pedig sok águ korona.

— Hm, ez legalább is grófi czimer, okoskodék a jó irlnok. De még eddig soha sem láttam; nem tudom, melyik családé lehet.

Az igazat megvallva, Kerekes uram nagyon keveset értett az efféle dolgokhoz, soha sem volt köze nagyurakhoz, czimekhez.

— Sebaj, majd nyomára jövünk, biztatá magát és feleségét. Addig tudakozódunk, míg rátalálunk.

— Ugy van, szólt Kerekesné. Csak-hogy nagyon óvatosnak kell lenned, ha kérdezősködöl, nehogy megtudja valaki, hogy nálunk van a gyermek, mert még el-kaphatná valaki előlünk a jutalmat, megmondaná a nagyuri szülőknek, hogy nálunk van a gyermek s mi jutalom helyett még valami bajba kerülhetnénk, azt hinnék, hogy mi vagyunk a gyermekrablók.

— Bizd csak reám, majd kikutatom én.

És e naptól fogva Kerekes uram minden szabad idejét kutatásra fordította, de nem épen nagy sikerrel. Akkor még nem voltak hirdapok, melyekben minden efféle dolgot ki lehet hirdetni, úgy hogy rövid idő alatt mindenfelé megtudják; vasutak sem voltak, nagyon kevés ember utazott messzibb tájakra s így ritkán tudták meg a híret annak is, ami csak a harmadik megyében történt. Kerekes uramnak tehát csak egy módja volt, hogy kiderítse, kik a talált gyermek szülei? Olyan embert kellett volna találnia, a ki ismeri valamennyi nagyuri család czimerét. De ilyen embert hiába keresett a városban.

Hetek, hónapok multak s a szegény irlnok még mindig hiába kutatgatott. Minden idegent kikérdezett, a ki a városba érkezett, a vendéglőben minden utast meglesett, a hol egy czimert látott, alaposan megvizsgálta, de mind hiába. Már szinte félt haza menni, mert otthon a felesége mindig azzal a kérdéssel fogadta, hogy nyomra jutott-e már? s mindig azt kellett felelni, hogy még mindig nem tud semmit. Kerekesné asszonyom pedig mindinkább kezdé veszíteni türelmét s már sajnálta, hogy megtartotta a gyermeket. Hátha nem találják meg szüleit! Akkor aztán nyakán marad az árva leányka, nekik kell eltartani ingyen. Ez pedig sehogy sem volt inyére s ezért napról napra bosszúsabb és türelmetlenebb lett.

Már egy esztendeje mult annak, hogy a kis leányka ott volt az idegen házban. Ismét tél volt, zuzmarás, fagyos, havas téli nap, midőn Kerekes uram délben ha-

zafelé ballagott a hivatalából. A vendégfogadó előtt kellett elhaladnia s már mesziről látta, hogy szép négylovas uri hintó áll a vendéglő előtt. Szokása szerint sietett oda, hogy tudakozódjék, de éppen ekkor a kocsis fölült a bakra s a lovak gyorsan vágatva megindultak. A kocsi Kerekes uram mellett haladt el, ki megállt s kíváncsian nézte s a következő pillanatban örvendezve kiáltott fel. A kocsiban egy sápadt arczu, még nem épen öreg ur ült, kit Kerekes uram nem ismert; de igen is megismerte a czimert, mely gazdagon aranyozva ott csillogott a hintó oldalán . . . pajzs, három mezővel s ezeken az oroszlán, a kard kéz és a három csillag . . . Ez ugyanaz a czimer, mint a talált leányka ékszerén, tehát az az ur ott a kocsiban a leánykának vagy édes apja, vagy legalább is rokona, a ki fog tudni felvilágosítást adni.

Kerekes uram gyorsan végig gondolta ezeket, de a kocsi is gyorsan robogott tova s ezalatt már jó messzire ért. A szegény irnok, a mint örvendetes meglepetéséből fölocsudott, egész erejéből szaladni kezdett a kocsi után és talán még utólérhette volna, ha a fagyos, sikos uton nagy sietségében el nem esik. Ugyancsak megütötte magát, de ezzel most nem igen törődött; bár jajgatva, de ismét talpra állt és sántikálva is igyekezett a kocsit elérni. Csakhogy a tüzes négy ló ezalatt már messzire röpitte a hintót s most épen befordult egy másik utczába. Mire Kerekes uram odáért, a hintó már eltűnt.

Boszusan bámult egy ideig az utczába s egészen el volt keseredve, hogy így elszalasztotta a jó alkalmat. De aztán

megvigasztalódott kissé. Hátha a vendéglős, a kinél az idegegen megpihent, tud róla valamit? Sietett a vendéglőshöz és kérdezősködött, kicsoda az az idegen?

— Azt biz' én nem tudom, felelé a vendéglős. Ki sem szállt a hintóból, csak épen megetették a lovakat, aztán tovább mentek. A kocsistól is csak annyit tudtam meg, hogy ura nagyon mogorva ember, beszélni sem szeret senkivel, mert nagyon el van keseredve, mióta egyetlen gyermeke tavaly elveszett s azt sem tudja, él-e vagy meghalt.

— Azt mondta? azt mondta? kérde Kerekes uram s szinte elsápadt. Hiszen akkor ő . . . akkor ő az . . .!

— Kicsoda? kérde a vendéglős, bámulva az irnok nagy izgatottságán.

— Oh, semmi . . . csak ugy eszembe jutott valami.

Kerekes uram megindult haza felé, de most volt még csak igazán kétségbeesve. Az az idegen ur az atyja a kis leánynak . . . most mindent rendbe lehetett volna hozni . . . már kezében lehetne a gazdag jutalom s ime, elszalasztotta. Ki tudja, mikor fog megint nyomára jutni!

A különben oly szelid ember dultult mérgében s otthon felesége ugyancsak bámult, mikor ily állapotban látta. Kerekes uram végre nagy boszusan elbeszélte mi történt vele s nagy meglepetésére neje nem haragudott valami nagyon, hanem csak azt kérdezte:

— De bizonyos vagy-e benne, hogy a hintón ugyanazt a czimert láttad?

— Egészen bizonyos.

— No's akkor hát vigasztalódjál meg, mert most már a legfontosabb dol-

got tudjuk. Én már azt kezdtem hinni, hogy csalódtunk, hogy a kis leányt nem rabolták el s nem nagy uri szülők gyermeke; de most már bizonyos, hogy ugyan, mint eleinte gondoltam. Most már tudjuk, hogy csakugyan elrabolták s hogy apja él és nagy ur. Hogy valamivel hamarabb vagy később találunk rá, az mindegy, mert rátatálunk bizonyosan s csak még nagyobb hálával fog tartozni, hogy gyermekét tápláltuk. Most tehát csak légy rajta, hogy megtudjuk, ki a gyermek atyja.

A jó irnok tehát ezután még nagyobb buzgalommal járt utána a dolgnak, de most sem jobb sikerrel, mint azelőtt. De Kerekesné asszonyom nem nyugtalankodott többé, nem is panaszkodott, hogy az idegen gyermeket ingyen kell tartania, ruháznia; sőt ha erről beszéltek, olyan

sajátságosan mosolygott, hogy jó Kerekes uram meg nem foghatta, mit forgat a fejében a felesége. Egyszer aztán megtudta — — de majd mi is megtudjuk annak idején, most pedig egy kis időre másfelé kell fordítani figyelmünket.

Épen azon a napon, melyen Kerekes uramnak ez a szerencsés és mégis szerencsétlen találkozása esett, a város egyik félreeső utcájában egy szegényes lakásban még szomorubb dolgok történtek.

A szobában alig volt valami kevés butor. Egy rozszant asztal, néhány szék, szekrény és egy ágy volt az egész butorzat; tiszta volt minden s látszott, hogy itt bár szegény, de nagyon rendes emberek laknak. A szomszédok csak annyit tudtak, hogy ott egy igen szomorú, csöndes özvegy asszony lakik, ki kora reggeltől késő estig dolgozik s munkájával keresi meg a mindennapi kenyeret magának és fiacskájának.

A fiu körülbelül izt éves lehetett s épen most ott térdelt az ágy mellett, az ágyban pedig halálra vált arcczal, mélyen beesett szemekkel feküdt anyja. A ki rátekintett, rögtön láthatta, hogy a szegény szomorú özvegy már nem sokáig fog itt lakni... kiviszik nem sokára örök pihenő helyére, a temetőbe!

Ő maga is jól tudta, hogy halála

órája ütött. Kezében tartva fia kezét, halk hangon így szólt:

— Imre, szegény kedves fiam! Vésd jól emlékedbe, a mit most mondok, mert ezek utolsó szavaim hozzád, ezek utolsó, kívánságaim. Érzem, meghalok... egyedül maradsz a világon. Légy mindig becsületes és vigyázz, hogy indulatosságod roszra ne ragadjon, mert a hirtelen harag legveszedelmesebb tulajdonságod. Ha érzed, hogy elragad az indulat, gondolj

A KIS BÜVÉSZ. 1. Forgó karika.

(Lásd a 255. lapon.)

anyádra, ki halálos ágyán intett... És légy szorgalmas, tanulj, ne bizakodjál más emberekre, ne kérj másoktól, míg magad segíthetsz magadon; inkább légy szegény, mint hogy mások kegyelméből élj.

A beteg elhallgatott s pihent, mert a beszéd nagyon neheze ére. Egy kis szünet után ismét folytatá:

— Nem hagyhatok neked semmi vagyont, de gondoskodtam róla, hogy legyen hajlék, és legyen, ki hasznos ismeretekre tanít, míg felnősz és a magad erejéből is megélhetsz. Eladtam ékszereimet s a pénzt átadtam Bokros mesternek, a derék tanítónak. Nála fogsz lakni s ő fog tanítani tizenhat éves korodig, meg van fizetve értte. Ő igen becsületes, nemes szívű ember, szeresd őt és légy engedelmes, jó tanítványa.

A fiu zokogva csak fejével intett, hogy úgy lesz.

A haldokló ismét pihent néhány perczig, aztán mindinkább gyöngülő hangon folytatá:

— Ott a szekrény felső fiókjában találsz egy lepecsételt csomagot. Különféle írások vannak benne, melyekre majd

szükséged lehet, ha felnőttél, s találsz egy levelet is tőlem, mely mindent megmagyaráz, a mit nem értenél. De azt kívánom, hogy e csomagot ne bontsd fel, csak ha tizenhatodik évemet betölttetted. Ha ez idő előtt valami rendkívüli bajba jutnál, úgy hogy már semmikép sem tudnál magadon segíteni, akkor ám bontsd fel hamarabb is és levelemből majd megtudod,

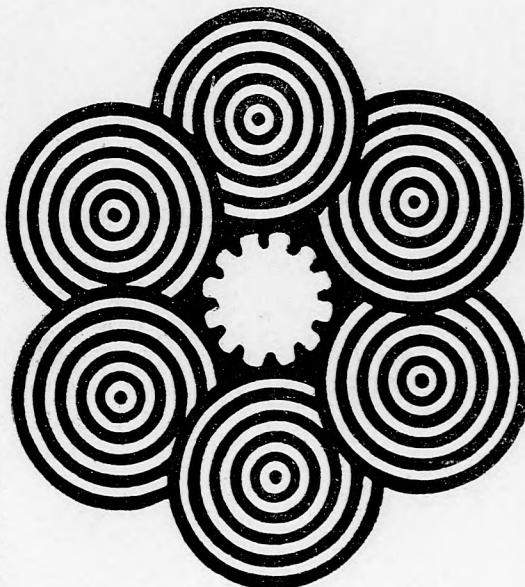
kihez fordulhatsz segélyért.

Ujra elhallgatott s Imre elfojtott lélekzettel leste, mit fog még mondani. De a szegény anya mozdulatlan maradt sokáig s arca mindinkább halálszínűre változott, keze hideg lett. Még egyszer utoljára megpróbált szólani, de már csak halkán birta sutogni:

— Gyermekem...
Isten áldjon meg...
Aztán mereven,

mozdulatlanul maradt.

Imre, bár kis fiu volt, már föl tudta fogni, mily szörnyű csapás fenyegeti; de még mindig nem akarta elhinni, hogy az ő drága jó anyja igazán meghal, hogy soha sem fog többé szólani hozzá, el kell válnia tőle örökre. Biztatta magát, hogy talán csak alszik és lábujjhegyen kilopóztott a pitvarba, hogy Borbála asszony várt,

A KIS BÜVÉSZ. 2. *Forgó karikák.*

(Lásd a 255. lapon.)

egy jó öreg asszony, ki a beteget ápolta és Imrének is gondját viselte, mióta a szegény anya többé föl nem kelhetett az ágyból.

— Borbála néni, szólt Imre halkán, a mama talán alszik . . . nézze csak meg.

(Folytatása következik.)

Első tavasz.

(Képpel a czimlapon.)

*M*ÍÓTA a világon van,
Most lát először tavaszt.
Ida nénje fut boldogan
S marék virágot szakaszt.
Oda szórja a fejére,
Imrike kapkod feléje.

*És a tömzsi kis kezecske
Csak folyton kapkod oda.
Azt hiszi: tán himes lepke;
De hisz' nem látott soha!
Es úgy sikong, és úgy nevet!
Vélnéd madár zengésinek.*

*S a ki öt ölében tartja,
S hü szivére öleli:
Az az ő jó édes anyja,
Az a szerelem teli;
Kinek egész boldogsága:
Gyermekei üdvét lássa.*

A JÓ BARÁT.

— Beszélyke. —

RÜSZKÖLVE, zakatolva robogott a nehéz mozdony végig a sineken, hosszú kocsisort vonva maga után a főváros felé. Az egyik kocsiban két ifju ült s mindkettőnek az arczán látszott az öröm, hogy régi vágyuk teljesül, estére a szép fővárosban lesznek.

Mindketten épen elvégezték tanulmányukat és az utolsó vizsgálatra mentek. Ügyvéd akart lenni mindakettő s mint régi jó barátok az egész uton arról beszéltek, mit fognak majd tenni, ha szerencsésen tulesnek a vizsgálaton.

— Igen ám, szólt Elek, de hátha megbukunk?

— Oh, attól én nem félek, felelt Ödön nevetve. A vizsgáló bizottságnak egyik befolyásos tagja testi-lelki barátja atyámnak, meg is ígérte, hogy pártolni fog s a vizsgálat után állást kapok az ő irodájában.

— Én is épen így vagyok, jegyzé meg Elek. Én is viszek ajánló levelet atyámnak egy barátjához, ki szintén a vizsgálók egyike. Azt mondják, igen tekintélyes férfiú, irodájában vagy tiz segéd dolgozik s megígérte, hogy ha jól kiállok a vizsgálatot, engemet is befogad.

Néhány nappal később a két ifju a fővárosban az utcán találkozik. Ödön már messziről intett Eleknek s jókedvűen mondá:

— No's, jól fogadott-e atyád barátja? Én ugyancsak meg vagyok elégedve az én öreg barátommal. Pompás ember, mondhatom, előre biztosított, hogy jól ki fogom állani a vizsgálatot s biztatott, ne legyen semmi aggodalmam, ő olyan jó barátom, hogy kedvemért mindent megtesz, az ő kedveért pedig a többi tanárok és vizsgálók is elnézők lesznek. Most jójj velem, menjünk kissé mulatni.

— Fájdalom, nem mehetek, sóhajtá Elek. Te boldog ember vagy, de én nagyon csalatkoztam. Az én atyám barátja szívesen fogadott ugyan, de különben valóság-

gos szörnyeteg. Képzeld, minden istenadta nap órákig kinez, valóságos vizsgálatokat tart s a vége mindig az, hogy: »Még ezt tanuld meg! Még amazt tanuld meg, különben meg fogsz bukni.« Folyvást tanulok s mindig számot kell adnom róla, mit tanultam meg.

— Szegény barátom, bizony sajnálalak! szólt Ödön és vigan tovább ment.

Néhány hét múlva újra találkoztak s Ödön ismét jókedvűen szólt:

— Én már keresztül estem a vizsgálaton, még pedig szerencsésen. Az igazat megvallva, nem sokat tudtam biz én, de öreg barátom kedvéért keresztül bocsátottak s most már alkalmazva vagyok irodájában. Igen jó dolgom van . . . alig dolgozom valamit s derék főnököm magamondta, hogy jó barátja fiát csak nem fogja kinezni. Pompás ember! Ez az igazi jó barát!

Elek ismét sóhajtott, mert neki nem volt olyan könnyű dolga. Ő is szerencsésen keresztül esett a vizsgálaton, de hogy! Bizony azt hitte, tul nem éli! A legnehezebb kérdéseket kapta s épen atyja jó barátja volt az, a ki leginkább megkinozta, de végre is jól letette a vizsgálatot, mert jól el volt készülve, mindent tudott s a vizsgálat után a komoly tanárok és vizsgálók megdicsérték, hogy derék ifju, ember lesz belőle. Ez örömet okozott Eleknek s magában olyanformát gondolt, hogy atyja barátja mégis csak jót tett vele, mikor olyan szigoruan fogta, mert maga is büszke lehet magára, nem úgy mint Ödön, akit csak kegyelemből bocsátottak keresztül. De azután mégis csak irigyelte néha Ödön sorsát. Ödön mindig mulatott, sétált s főnöke nem törődött

vele; Eleknek pedig ugyancsak pontosan meg kellett jelenni az irodában s ott a legnehezebb fejtörő munkát végezni. Ebbe, az igaz, lassankint mindinkább beletanult s mert képzett, szorgalmas ifju volt, nem igen sokára könnyű szerrel elintézte a legnehezebb dolgot is; aztán megszerette a rendszeres munkásságot s végre maga is csodálkozott, hogy valaki mulatni tud előbb, mielőtt napi munkáját annak rendje szerint elvégezte.

Néhány év mult s Elek ezalatt teljesen megnyerte főnöke bizalmát és becsülését, úgy hogy ő lett az iroda vezetője, igen szép fizetéssel. De mások is, a kikkel dolga volt, szerették és tisztelték mint jeles fiatal embert s a vége az lett, hogy egy napon főnöke így szólt hozzá:

— Kedves Elek barátom, én már öreg vagyok, pénzem is van elég, én tehát átadom neked egész irodámat, mától fogva te vagy a főnök és gazda, én pedig nyugalomba vonulok. Méltó utódom leszesz, tudom.

Ekkép Elek szerencséje meg volt alapítva, a főváros egyik első ügyvéde lett. Néhány nappal később találkozott Ödönnel, ki azonban most épen nem volt vig, hanem kopott ruhában járt és így szólt:

— Oh Elek, az igazi jó barát mégis csak a tied volt, ki téged akkor szigoruan rászoritott a munkára. Én ugyan megjártam azzal, hogy akkor oly könnyen boldogultam! Főnököm egy két év múlva tulajadott rajtam és sehol sem találok helyet, mindenütt azt mondják, hogy semmit sem tudok, nem tanultam. Koldus vagyok! Nekem nem volt igaz jó barátom!

AZ ÉN HUSVÉTI KALANDOM.

— Kicsi beszély a kicsinyeknek. —

Elmondja a nagymama.
MIT most elbeszélék, az régen, nagyon régen történt, kurta ruhás kis leány koromban, mikor még alig lehettem négy-öt éves. Most két kedves leányka meg egy virgoncz fiucska szólít nagymamának s mégis világosan emlékszem arra a kis kalandra, melybe

az által keveredtem, hogy szófogadatlan voltam.

Husvét első napja volt. Mamám szépen felöltöztetett az új ruhámba, föl-ékesített, mint az ily szent ünnepnapon szokás, még a keresztmamámtól emlékebe kapott szép arany foggóket is fülembe akasztotta; aztán egyéb dolga is lévén, magamra hagyott a szobában, szigoruan intvén, hogy ki ne merjek menni az utcára.

A KIS BÜVÉSZ. 3. Egyensúly lebegő alapon. (Lásd a 255. lapon.)

Mert nagy városban laktunk, hol ezer meg ezer ember tolong folyvást az utcákon s nem volt szabad egyedül kimennem.

Egy ideig szépen játszottam is bábuimmal, de csakhamar rájok untam s az jutott eszembe, mily jó volna kimenni az utcaajtóba s ott gyönyörködni a járókelő emberekben.

Szép csöndesen ki is osontam az utcára s hogy valaki el ne vigyen, meg-

fogtam az ajtó kilincsét, úgy gyönyörködtem a járókelő emberekben. Mamám persze azt gondolta, hogy én a szobában bábuimmal játszom.

Eleinte egy kissé féltem, de később látva, hogy a száz meg száz arra menő ember felém sem néz, fölbátorodtam úgy, hogy még a kilincset is eleresztettem, pompásan mulattam az utcán járókelő nép tarkaságán.

Egy asszonyság felkiáltott: »De gyönyörű gyermek!« s ezt jól esett hallanom, még inkább örültem annak, hogy kijöttem.

Később egy szegényesen öltözött asszony tartott felém, karjain nehéz kosárral; megállt, előttem hosszasan nézett végig, aztán felkiáltott:

— Jaj kedves Piroskám, de szép maga ma!

— Nem vagyok én Piroška!

— Igen-igen, kedves Mariska, de régen nem láttam már!

— Jolánkának hívnak engem, felelém.

— Igaz igaz, kedves Jolánka! Mit csinál maga itt? Hát a mamája egészséges?

— Igenis, egészséges.

— Talán már nem is ismer engem nem is emlékszik a Szegfű néniire? Én vagyok az, tudja; itt

mostam én egyszer maguknál, olyan szépen kifehéritettem én a ruhát, mint a leesett hó. Majd megint én mosok itt a mamánál. Nekem is van ám egy szép kis lányom, épen olyan szép mint maga, Jolánka. Nem akarná megnézni az én leányomat, a kis Zsófikát? Jőjön, megmutatom, olyan szép kis leány! Majd hogy

fog örülni, ha Jolánkát meglátja. Jön velem?

— Nem szabad, nem megyek.

— Jaj de gyönyörű fülbevalója van!

De a Zsófikáé, az ám csak a szép, ha azt láthatná... No de ha nem szabad eljönni olyan messzire, ide a szeglet-boltba csak eljön velem? A mamácskája meg sem tudja,

egy percz mulva visszajövünk. Ott majd veszünk czukrot, fügét, mézeskalácsot, aztán hoz majd haza a mamának is. Hogy fog a mama örülni, hogy összecskolgatja majd Jolánkát...

Ezzel megfogta a karomat s húzott maga után; olyan mérgesen nézett reám, hogy nem mertem ellenkezni.

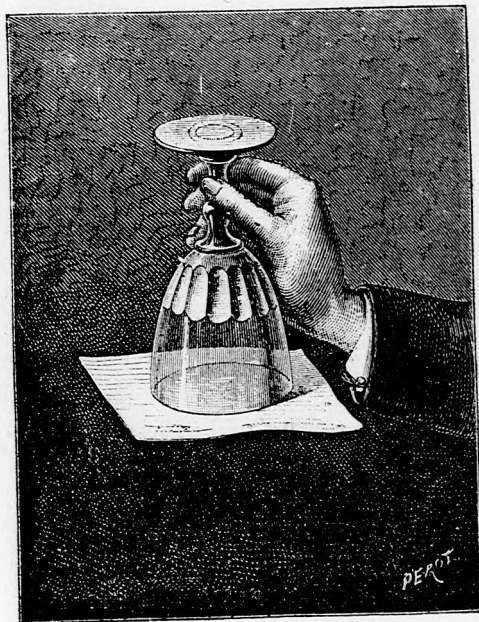
— De hová visz? — kérdém, mikor a szeglet-bolton is túl mentünk.

— Oda a másik utcára, ott adnak jó czukrot! Itt most a boltosok összevesztek, nem lehet venni semmit.

Félve követtem tovább; úgy sietett, alig tudtam vele lépést tartani.

— Vegyünk már czukrot, én haza megyek!

— Veszünk, veszünk! Látja, ott

A KIS BÜVÉSZ 4. Papirlappal elzárt vizes pohár. (Lásd a 255. lapon.)

van egy hosszú utca, annak a végiben van egy bolt, ott adnak ám sok, meg jó cukrot! Azért viszem ezt a nagy kosarat, hogy majd abba rakjuk amit veszünk, s aztán viszünk haza a mamának is. Jaj lelke Jolánkám, hogy fog a mama majd örülni.

Olyan szépen beszélt, hogy örömmel követtem. Hiszen a mamám nem haragszik meg, sőt majd örülni fog! Hogy ne mennék a jó Szegfű néniel!

Vettünk is cukrot s egészen megszerettem azt a jó nénit, aki nekem olyan sok cukrot vett. Tettünk el a kosárba mamámnak is, aztán mentünk haza. Siettünk, hogy minél előbb megkinálhassuk belőle mamámat. Szegfű néni megígérte, hogy ő is bejön és aztán elbeszéli a mamámnak, hol voltam.

Oh, az a jó Szegfű néni! . . .

De mégis megsokaltam az utat. Sokkal hosszabbnak találtam a visszamene-telt, mint mikor jöttünk. Aztán olyan különösnek tetszett, hogy míg jöttünk, mindig szép nagy házak között vezetett utunk, most pedig apró, nádas-kunyhók tüntek szemem elé.

— Hova vezet? — kértem ismét félénken.

— Hát haza vezetem a mamához.

— Nem erre lakik az én mamám, nem lakunk mi ilyen messzire!

— Dehogy nem! Itt laknak ni, mindjárt a másik utcán.

Gyermek-ésszel is fölértem, hogy nem jó helyen járunk; sirni kezdettem.

— Vigyen engem haza! mondtam siró hangon.

De Szegfű néni ismét megvigasztalt.

— Hát nem megmondtam előre, hogy a Zsófikához megyünk előbb? annak is adunk cukrot, az is eljön majd velünk a mamához, annak is fog örülni a mamája.

— Hát erre laknak a néniék? — kértem.

— Igen, igen, erre.

— A Zsófi is?

— Az is.

Nem láttam én eddig soha oly rozszant kunyhókat, meg olyan rongyos embe-reket, mint erre voltak. Most ha Szegfű néni nincs velem, bizony igazán féltem volna.

— Hová mégy Maris? — kérde a nénitől egy borzasztóan csunya asszony.

— A szőlőbe, — válaszolá Szegfű néni.

— De én nem megyek a szőlőbe, — szóltam én erre, én haza megyek!

De Szegfű néni befogta kezével a számát s azt sugta fülembé, hogy a szőlőbe megyünk, piros szőlőt teszünk a kosárba, azt is viszünk a mamának; már Zsófi a szőlőben vár reánk.

— Hát azzal a kis poronttyal mit csinálsz? kérde tovább a csunya asszony.

— Viszem a szőlőbe sétálni.

— Kié az a gyermek?

— A Sóvágó Ádám uré, annál szolgálók.

— Értelek Maris, értelek! szólt a csunya idegen nő. S száraz ujjaival megfenyegette Szegfű nénit, azután bebútt a viskóba.

Most már féltem, nagyon féltem. El kezdtem sirni, ő befogta a számát, s azzal fenyegetett, hogy ha el nem hallgatok, a kutba lök.

Elcsöndesedtem, de mindinkább féltem; kicsike létemre is észrevettem, hogy az a Szegfűnéni miket hazudott, s az a csunya cigány asszony mily gunyosan nézett reám. Az a borzasztó gondolat gyötört, ha vajjon ez a Szegfű néni is nem afféle gonosz asszony-e, ki elrabolja a kis gyermeket, kitöri a kezét, kiszurja a szemét, bekeni korommal és koldulni küldi, mint a dadám ijesztgetett. Végre is sirva fakadtam újra, s kértem, vigyen engem Szegfű néni a mamámhoz.

— Igen, igen, csak előbb a Zsófikához megyünk.

És kivitt a szőlőhegyek közé, olyan messzire, hogy már nem bírtam a gyaloglást: fölvettem az ölébe, s úgy vitt tovább.

Egy nyomorult kunyhóba értünk, hol két ember a tűz mellett ülve szalonnát sütött. A kenyérre lecsepegő zsirt oly jóízűen nyalták le, hogy szinte megundorodtam.

— No Maris, kit hoztál? kérde az öregebbik.

— Egy kis aranyat-érő gyermeket, válaszolá Szegfű néni, aztán hozzám fordulva mondá: Látod, Jolánka itt van a kis Zsófika.

És a sarokból előhuzott egy rongyos sápadt gyermeket.

— Ez a szép kis Zsófika, tevé hozzá, és nagyot röhögött.

Visszaundorodtam a piszkos gyermek láttára, s mindinkább remegtem. Mennyire szerettem volna otthon lenni mamámnál!

— Vigyen engem haza mamámhoz, szólék.

— Viszlek, viszlek drágám, csak előbb megkoppasztalak. Így ni!

Ezzel el kezdett vetkeztetni, minden ruhámat, cipőmet, még a keresztmamámtól emlékebe kapott fülbe valómat, mindent de mindent lehuzott rólam. Csak épen az ingecskémet hagyta rajtam s aztán kivezetett a pajta ajtón és így szólt:

— Látod, te kis kopasz verebem, ott látszik a torony hegye. Ahol az a torony látszik, a te szived oda vágyik, menj haza az édes mamádhoz, bizonyosan nagyon vár azóta, hahaha! —

Ezzel becsapta előttem az ajtót. Egyedül állottam a szőlőhegyek közt.

A székesegyház aranyozott keresztje ott tündöklött a távolban a rásütő napsugarak olyan hívogatólag ragyogtak a messziségből felém . . . Én, hogy minél előbb otthon lehessenek, egész erőmből futottam haza felé. Fáradt tagjaim azonban nem sokáig bírták az erőfeszítést s a mogyoró bokrok között összerogytam, kimerülten terültem el a földön, jótékony álom ereszkedett szemeimre.

Olyan szépet álmodtam! Otthon voltam, bábuimmal játszottam. A nagy porcellánbábu beszélni is tudott, megkérdezte hol jártam olyan sokáig? Én elbeszéltem neki, milyen jó asszony a Szegfű néni, mennyi cukrot adott nekem, aztán elővettem az egész kosárral s a nagy porcellán bábu olyan sokat megevett belőle, hogy csak egy kicsi maradt a kosár fenekén, ezt már eltettem mamámnak . . .

Ekkor felébredtem. Egészen sötét volt s nagyon fáztam. Kerestem a takarót, hogy magamra huzzam, de kezeim a harmatos fűszálakat érinték s lassanként

eszembe jutott — hol vagyok? . . . Keserves zokogásra fakadtam.

— Istenem, hol vagyok most? Mért is mentem ki az utcaajtóba! Most otthon lehetnék a jó meleg ágyban, anyácskám közelében! Oh, miért is voltam engedetlen!

Amint kétségbeesetten ott sirdogáltam, a távolból harangszó ütötte meg fülemet. A nagy templom órája ütött. A hold

halványan világított már lemenőben volt, de mégis láthattam az utat. Újra megindultam tehát s bár a kavics, tövis vezette lábaimat, mégis csak folytattam keserves vándorlásomat.

Nemsokára a hold leszállt, de szerencsémre pitymalani kezdett s már ekkor közel voltam a városhoz. Borzasztó ut volt ez, soha sem is fogom elfelejteni.

A külvárosban már sok emberrel találkoztam. Nyugodtan haladtak el melletttem, senkinek sem tűntem fel, mert olyan piszkos voltam, mint akármelyik utszéli koldusgyermek, az pedig itt sok volt látható.

Nem sokára egy kolostor elé értem. A portás éppen akkor nyitotta ki az ajtót s a kőlépcsőt söpörte le. Olyan barátságos-

san tekintett rám, olyan jó embernek látszott, hogy hozzá mentem s megkértem, mutassa meg, hol lakik az én kedves mamám.

— Hát ki lánya vagy gyermekem? — kérde barátságosan.

— A mamámé, felelém.

— Igen, igen, a mamáé, de hát a papát hogy hívják?

— Vári Kálmán . . . válaszolám.

— Ahó, hahó, hahahó! Gyorsan csak Jolánka, hadd vigyelek be csak, veszem a kalapom aztán viszlek haza az apádhoz. No ez szerencsés reggel!

Ezzel a seprőt félrelökte, engem a karjába vett és bevitt a kolostorba. A hosszú folyosón végig szaladt velem, folyton fennhangon hirdette:

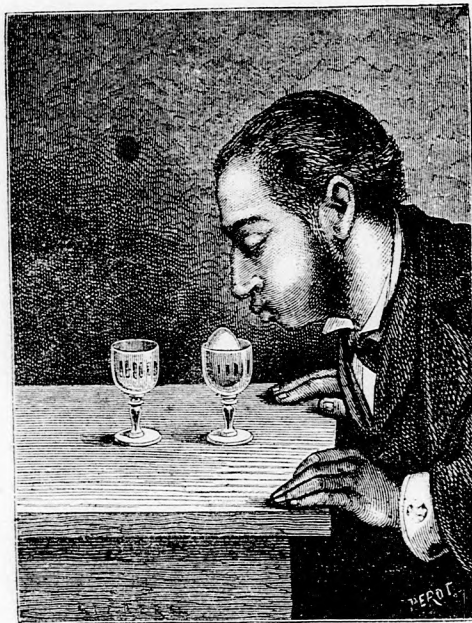
— Én találtam

meg! Én találtam meg!

Egy tisztos ősz pap a lármára kiszaladt szobájából és kérdezte, mi a baj?

— Nincs már semmi baj, mert megtaláltam a Vári Kálmán ur leánykáját s viszem haza — mondá a jó kapus.

De az öreg pap, ki éppen a kolostor főnöke volt, kivett a portás karjai közül.

A KIS BÜVÉSZ. 5. Tojás fuvás.

(Lásd a 255. lapon.)

— Oh, ezzel a kedves meplepetéssel én magam köszöntök be jó barátomhoz, mondá.

Végig mérte csuháját, megmért engem is araszszal, miközben meglegedetten mosolygott:

— No gyermekem, viszlek haza máhhoz.

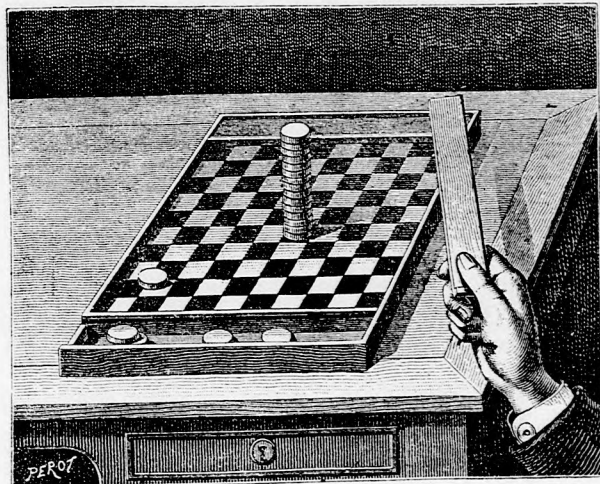
— Hála Istennek, csakhogy egyszer otthon leszek jó szüleimmél, gondolám.

Megindultunk. Mikor a házunk ajta-

jához értünk, a jó pap intett, hogy csöndesen legyek, mert meglepjük apácskát. Ezzel bő csuhája redői közé takart és meglegedetten mosolygott.

Mint képzelhetitek, szülőim egész éjjel nem aludtak, talpon volt az egész ház, fölkutatták az egész várost, még a rendőség is keresett s az egész város tele volt a hirrel, hogy elvesztem, mások is kerestek, de hiába.

Atyám kétségbeesetten járt kelt ki

A KIS BÜVÉSZ. 6. Karika kiütése az oszlopból. (Lásd a 255. lapon.)

és be a kapun, ha nem hall-e felőlem valami hirt. Az öreg papot, régi jó barátját megpillantva, bánatosan köszönté:

— Jó napot főtisztelendő ur. Hallotta már, mily szomorúság ért?

— Hallottam, mondá a tisztos férfi, s azt is tudom, hogy hol van gyermeke.

— Oh mondja meg, vagy adjon utbagazítást, kedves főtisztelendő ur, éltem fogytáig hálás leszek!

— Akarja tudni hol van Jolánka?

— Ha akarom-e?

— Itt a csuhám alatt!

Ezzel szétvetette bő öltönyét, s átadott papámnak.

A viszontlátást nem írom le, azt képzelhetitek. Boldog voltam, boldogok voltak szüleim, s örömükben el is felejtették, hogy szófogatatlanságom volt oka minden bajnak és aggodalomnak.

Alig hogy kissé lecsillapult örömünk, s engem mamácskám megmosdatott, felöltöztetett, két pandur lépett be. Szegfű nénit megkötözve kísérték maguk előtt. Elfogták épen mikor ruháimat árulta, s hozzánk hozták, hogy ráismerek-é benne a bünösre. Persze ráismertem. Sirt s térden csuszva könyörgött, hogy bocsássák el, azt mondogatta, hogy nagyon rá volt szorulva a pénzre, azért vitt el, hogy ruháimat eladván, éhen ne haljon, de nem akart bántani, hiszen haza is bocsáttott.

Megszántam és kértem a törvény embereit, hogy bocsássák őt szabadon. De erre azt felelték, hogy szabadon nem eresztetik, mert a bünösnek lakolni kell.

A szép husvét-ünnepet, melynek A KIS BÜVÉSZ. 7. Jégdarab kettévágása suly által. oly régtől örültem előre, ugyancsak szomoruan töltöttem el, mert az első napi kaland után az éjjeli meghülés miatt ágyba kellett feküdnöm. De nem is jutott többé eszembe olyasmit cselekedni, a mit jó szöleim megtiltották.

A KIS BÜVÉSZ.

— Természettudományi csevegés. —

(Képekkel.)

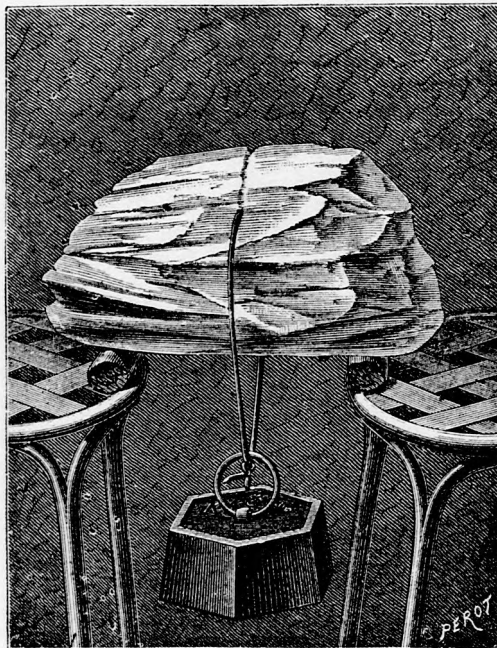

AJDANÁBAN, mikor az emberek, bár voltak köztük egyes tudósok, általában még igen keveset foglalkoztak a tudományokkal, sok mindenfélét láttak és hallottak maguk körül, a mit

nem tudtak megmagyarázni. És mert megmagyarázni nem tudták, száz meg százféle babonát hittek, mint a tudatlan emberek még mai nap is hiszik. A menydörgésről azt hitték, hogy haragos szellemek robnak fent a felhők közt; mi pedig most már tudjuk, hogy a menydörgés nem egyéb, mint a felhőkben meggyült és a földre lecsapó villamosságot kísérő hang; villamosságot pedig magunk is tudunk készíteni s használjuk is mindenféle célokra. Ha napfogyatkozás volt, azt hitték, hogy vala-

mi óriás sárkány fogja el a nap fényét; szóval, akármiféle szokatlan dolgot láttak a természetben, mindenre kigondoltak valami furcsa babonát.

Szerencsére e babonás világnak véget vetettek az ujkori természettudósok, kik szorgalmas buvárkodással, vizsgálattal mindennek, ami körülöttünk a természet-

(Lásd a 256. lapon.)

ben történik, igyekeznek megmagyarázni az okát. Most már tudjuk, hogy a természetben soha sem történnek csodák, akármi módon meglepő tüneményt látunk, mindennek megvan a maga egyszerű, természetes oka, s a ki ez okot ismeri, nevet azon, a ki csodálkozik vagy valami babonáságra gondol.

Sokféle szép eszközt találtak már ki, melyekkel szépen be lehet bizonyítani egyes meglepő tüneményeket; csakhogy ez eszközök rendesen drágák és nem mindenki tud velök bánni. De vannak igen egyszerű módok is, melyekkel be lehet bizonyítani a természetben uralkodó törvényeket. Nehány ily móddal akarlak most megismertetni.

Legelőször is pl. láttok két ábrát, (1. 2.) melyek egyike egy nagyobb, csíkos karikát mutat, másika pedig hat kisebb karikát egy központ körül. Nagyon egyszerű dolog ugy-e? S mit lehet e karikákkal bebizonyítani? Azt, hogy ha valamely tárgyra nézünk, annak a tárgynak a képe szemünkben bizonyos ideig megmarad. Ha a papirost, melyben e karikák vannak, az asztalra fektetve vagy akár vízszintesen kézben tartva, olyképp mozgatjátok, mint mikor pohárban keverünk valamit, az fog látszani, mintha a karikák sebesen forognának. Pedig tudjuk, hogy ez csalódás, a rajz nem mozdulhat. A csalódás pedig onnan ered, hogy a szemben benne van a ábra előbbi helyzetének képe, midőn a mozgatás által már egy másik kép is jut a szembe s az előbbivel összefoly; ha aztán a mozgatás szabályos, a karika forogni látszik. A ki az okát nem tudja, ugy-e könnyen holmi boszorkányságra gondolna?

Ilyen apró bűvészmutatványt nagyon sokfélével lehet végezni. Ilyen pl. az, melyet a 3-ik számú ábra mutat. Ha egy dugóba két évóvillát szurunk s egy palaczk szájának szélére helyezük, úgy, hogy egyensúlyban álljon, így meg is marad, még ha a palaczkot mozgatjuk is. Ennek az az

oka, hogy minden testnek a sulya úgy hat, mintha annak a testnek csak egyetlen pontocskájában volna s ezért ezt a pontot a sulypontnak nevezzük. Ha ez a pont egyensúlyban van, az egész test is úgy lesz.

Az is meglepő mutatvány, a mit a 4-ik számú ábrán látunk. Egy poharat megtöltünk vízzel színig, de úgy, hogy külső széle meg ne nedvesedjék, aztán egy darab papirost teszünk a pohárra, akként, hogy a papiros és a víz közt semmi levegő se maradjon. Ekkor kezünket a papirosra szorítva, lefelé fordítjuk a poharat s azt fogjuk tapasztalni, hogy a víz nem zuhan ki a pohárból, föltartja a papiros, mely pedig nincs odaragasztva. Hogy lehet ez, mi tartja vissza a vizet? Hát bizony semmi titkos bűvészet, hanem a levegő, mert a levegőnek sulya, nyomása van. Közönségesen ezt észre nem vesszük és sokan, kik nem tanultak, nem is gondolnak arra, hogy a levegőnek épen úgy van sulya, mint akár a nehéz kőnek, mert a levegő is test. Persze, nagyon könnyű, ritka test, melyet nem lehet megmarkolni; de az már ki van számítva, hogy mi a levegő sulya és nyomása. És mert levegő mindenütt ott van, tehát nyomását is mindenütt érezhetni, még pedig fölülről lefelé épen úgy, mint alulról fölfelé. Mikor tehát a lefelé fordított pohárból a víz ki nem ömlik, ez onnan van, hogy levegő alulról fölfelé nyomja a papirost és a pohárban levő víz sulya nem elég nagy, hogy a levegő nyomásával megbirkózzék.

A levegővel egy másik érdekes kísérletet is lehet tenni. Egy kis pohárba tojást helyezünk, de úgy, hogy ne álljon benne szorosan. Egy kis gyakorlattal könnyű a tojást a pohárból úgy kifújni, hogy a szemközt felállított másik pohárba repüljön át, mint az 5-dik számú ábra mutatja.

A hatodik rajz szintén egy meglepő, természeti törvényre tanít meg. Ha négykrajczárosokat, vagy olyan kis fakarikát, minőkkel az ugynevezett ostáblajátékok játszóik, egymásra rakunk, ez oszlop köze-

péből késsel vagy más vékony eszközzel kiüthetünk egy krajczárt vagy karikát, a nélkül, hogy az oszlop összedőlne; a kiütött darabon fülül volt karikák szépen lezökkennek az alsókra. És ez is természetes, még pedig azért, mert ha valamely tárgyat mely egy másikkal érintkezik, nyomunk, mozdítunk, tolunk stb., a nyomást, tolást megérzi a másik is, de csak bizonyos idő múlva. Ha tehát a közepén levő karikát nagyon hirtelen ütjük ki, nem volt idő, hogy mozgását közölje a többiekkel s ezek nem is mozdulnak meg, csak, mert üresség támad, leszállnak.

Egy drótra akasztott nagyobb sulylyal pedig egy darab jegen azt bizonyíthatjuk be, hogy maga a suly és nyomás meleget okoz. Ha a jeget úgy helyezzük el, mint a rajz mutatja s a sulyt ráfüggesztjük, a drót lassanként utat olvaszt magának s keresztülszeli a jégdarabot. És ennél még azt a furcsa eredményt is kapjuk, hogy a ketté szelt jégdarab még is megmarad egynek, mert a hol a drót már elhaladt, ott a ketté választott részek megint összefagynak.

(Folytatása következik.)

Husvéti tojás.

Mért is van oly
messze
Az a Budapest!
Kinek sok művésze
Olyan szépen fest!
Tojáskáim oda
vinném,
Szép képekkel befestetném.

Madárka az ágon:
Mért oly messzire?
Nem tudod virágom
Hol van Petike?

Ott lakik az erdő szélén,
Az tud csak fösteni szépen!

Felel a leányka:
Ejnye madaram!
Tán biz ő pingálta
Oly takarosan
A te picizny tojásidat.
Mikből költöd fiaidat?

Madár füttyörészget:
Hja, kis lány, az más!
Külön egy művészet
A madártojás!
Mert maga a jó Istenke
Volt, ki azt kipötytyengette.

Megáll a leányka
A kis fa alatt:
Köszönöm madárka
Jó tanácsodat.
Elszaladok Petikéhez,
Fogjon gyorsan a festéshez.

Fehér kis tojásit
Gyorsan fösse be,
Mert immár beállit
Husvét ünnepe!
Locsolgatni jönnek holnap,
S hogy ha nem lesz a tojáska
Piros, kék, zöld avagy sárga,
Valjon róla mit gondolnak!

